

D-563

فلسفه و اجتماعيات

مجموعه سمي

مؤسس

آلاه سري

استقلال لېسه سمي، مديري و استانبول اوكلت
و استقلال لېسه لري ادبيات معلمي

مديري

محمد شروت

استقلال و قباطاش لېسه سمي فلسفه و اجتماعيات
و تياروت مكتي اقتصاد معلمي

آيده بر نشر اولونور

بر صايبه

- تربيسي قسم : سوفراط اورخانه سهرالديه
تورك تاريخنه باشلانغيج محي الدين
دني اجتماعيات علمي ضيا
قانونلر تحاول آيده بيليرمي ؟ (بو و انقاره دن) م . الرهامي
ديوان ادبياتي : تصنع آلاه سري
خارجي ادراك هانمي منج
اجتماعي سناتيگ (« لسته روارد دن ») زهت شروت
اسكي يونانستانده اجتماعي فكرلر اسماعيل ضرر
نظيقي قسم : تحرير نفوس و اجتماعيات قامليل زاقار
بزرده فكر جريانلري علمي ضيا
تحليل و تنقيح قسمي : ضيات ترجمه سمي : شاذيه برين در . ا . س .
دو قارت ترجمه سمي : ابراهيم ادهم بن مسعود ص . ف .

اداره خانه : استانبول - سرزاده باشي - استقلال لېسه سمي داخنده دائره مخصوصه
استانبول - مطبعة ابوالضيا

صنفلک اسکی پدرشاهی مناسبتترینی انحلاله اوغراشمش واونلرک یرینه بوکون حالا داما کوزلرمنرک اوکنده استحالہ ایتمکده بولونان یکی بر طاقم رابطہ لر اقامہ ایتمشدر ؛ بونلر سوسیالیزمک وقومونیزمک تولید ایندیکی مجادلرک و تخریکاتک اورتاسنده به قادی قادی عائله او جاقلرندن ومتوسط اولقله برابر اقتصاداً مستقل بولونان وضعیتلرندن سوکوب قویارارق وقوع بولمقده دره . خلاق متوسط پارچاسنی صنایعیشدیرمک صورتیلہ ، یکنسق برطاقم مادی حیات شرائطی ایله معشری اولدینی قادر رنکسز اولان بر طاقم تحسس وتفکر طرزلی یارانمقده دره . ایشته بوتون بو حادئہ لری کوستره ن عمومی تخریرلرده علمی بر صورتده مشاهده ایدیلن ومنطقی بر طرزده ترکیب ایدیلن واقعه لرک مطالعه سی سایه سنده درک مستقبل اجتماعیات یعنی ، جمعیت حائده یاشایان انسانلرک حیاتنه متعلق حادئہ لرک بیلکسی وایضاحی حقنده چوق کوزل فضلر یازمق ممکن اولایلیر .

آنقره - ۲۵ ایلول ۱۹۲۷

قائیل زافار

زده فکر جریانلری

مملکتتمزده - اوروپائی معناده - فکر حرکتلری تنظیماتدن بری باشلادی . اوندن اول ، دینی نصلرک حاکمیتی دوری ایدی . بونکله برابر ، اعتقادی حیاتکده (شیعی و قاتولیک مذهب لرنده و بر قسم طریقتمزده کورولدیکی کبی) بر نوع تفکر فعالیتنه مساعد اولدینو دوشونولورسه ، مملکتتمزده کی فکر جریانلرینک تاریخچه سنی یایمق ایچون چوق اسکی زمانلره قادر ایتمک لازم کلیر . بز بو مقاله ده بویله کنیش بر تدقیق یایه حق دکاز . ساده جه مختلف زمانلرده دوغان حرکتلرده کی مشترک وصفلری آرایاجفز . اسلامیت ، زده لایتغیر نصلر و تفسیری غیر قابل قاعده لر صورتده یاشادی . «باب اجتهاد» ایرانده و بعض اسلام مملکتلرندن دوام ایتمه سنه رعماً ، زده قایلی ایدی . معنوی کومروکلریمز ، آوروپا فکر لرینه ایلمک دفعه اولارق تنظیماتله برابر قاپولرینی آچدی . او دورک معروف سیمالری ایچون اک دوغری فکر «مقاوله اجتماعیه» فکری ، اک موافق نظریه «تفریق قوا» نظریه سی ایدی . ضیا پاشا «أمیل» ی اسامزه نقل ایتدی . هر یرده وولتهر وروصودن بحث اولودی . ننه کم بو تمایلر ایله بسله ن قائلر اوزماندن اعتباراً «مشروطیت» بر مفکوره نظریله باقمه باشلامشلردی . دولت اداره سنده انقلاب یایمق ایسته یلر ، یکی حکومت شکنی تصور و تکلیف ایدن خرب منفکرلرینی آندی حسابلرینه بر دعوی وکیلی کبی قولاندیلر . بوضورتله ، زده فکر حیاتی «تحقیقی ایسته دیکمز املاک بر آلتی» اولوق اوزره کوزلرینی آچدی . بونکله برابر کیمسه ، مثلاً روصونک حقیق جبهه سیله مشغول اولمادی . «ادبیات جدید» منسولری ایپولیت تهنی رهبر اولارق طانیلر . بر زمانلر ، صنعت حقنده کی فکر لرندن باشقه برشی دیکله میوردی . مع مافییه بوه وآنک ، ذهنمزک تشکله طاند اساسلی فکرلری ، تدقیقلری اودرجه ده نظر دقتی جلب ایتمدی . اونی تعقیب ایدن نسل ، مفرط مادیه چی ایدی . اونلره کوره بوتون حقیقت ، لوئی بوخنر و قارل فونگ افکاریده طویلاشمشدی . مملکتک سلامت ، و طیک استقبالی کنجلاک فلاخی بوفکرلره باغلاقمه قانمادی .

ینه بو صیراده کنجلاک «انتفاعیلیق» و «قونفور» توصیه ایدن سپنرسالکرینه تصادف ایدیورز .
مونتسیکو مریدانک نه زماندنبری «مهدی» کی انتظار ایندکاری مشروطیت کلش ، فقط

مملکتہ امیدایدیلن حضوری کثیرہ مہمشدی . موہوم عثمانلی ملتی تشکیل ایدن «عناصر مختلفہ» استقلال و افتراق دعواسنہ قالدقلمی زمان ، حیثیتی ذوات تکرار بر فرنگ متفکرینہ باش ووردیلر . بر زمان لوپلہ و دہمولن واسطہ سیلہ مملکتی قورتارمنہ قالدقلمی کورولدیکی کبی ، دورقلمک « اجتماعیات » نی ملی مفکورہ جیلکہ واسطہ اولارق قولانمق ایستہ یہ نلردہ میدانہ چیقمشدی . یالکز شوقادار وارکہ ضیا بکک مدرس شخصیتی ، ایلک دفعہ اولارق فکری بر عنعنہک تأسسنہ اساس اولاجق چوق مفید اولان مساعی یی کوستردی ؛ کورولورکہ بزده فکر حیاتی (بر قاج استثناسندن صرف نظر) همان اکثریتلہ حادثہ لک بر کولکہ سیدر . اولرلہ برابر کلہرک اولرلہ برابر زائل اولور . بو طرزده ، بر فکر عنعنہ سی اصلًا تأسس ایدہ مزہ . دونک حادثہ لری ایچون دوغرو اولان ، معتبر اولان بوکون ایچون آرتق یا کلشدر ، موسمسزدر .

ضیا بکک حرارتلہ تأسسنہ چالیشدی « اجتماعیات » بو کون بر چوقلرنیچہ مردود تلقی ایدیلور . بر باشقہ کونده ، بوکونک جریانلرنی عینی نظرلہ باقیلہایہ جغنی کیم تأمین ایدر؟ فکرلر ، عامیانہ تعبیریلہ ، «مودہ یہ تابع » کورونور .

بزجہ ، بوتون معنوی حیاتمزده کی بوعمومی وصفک ، بومشترک نقصانک سببی ، فلسفہ یی اخلاق دستور ، سیاسی قاعدہ اولارق قولانماز ؛ اسقوجیا فیلسوفی هامیلتونک بر تعبیرینہ کورہ «علمہ ایمانی بربرینہ قاریشدر مامز » در .

بزده زمان زمان حاکم اولان وماعداسنی محکوم ایدن فکرلر اورویا مدنی تاریخنک هر هانکی بردورہ سنده ، عینی زمانده موجود اولان ؛ واوزون بر ماضی یہ ، بر عنعنہ یہ مالک بولونان جریانلردن مقتبسدر . فلسفی تفکرک غایہ سی ، حیات ایچون فلان ویافلان متفکرکون دستورلر و «آیت» لر چیقارمق ، مملکت ایچون «علم حال» یامق دکلدر ؛ (چونکہ دائما عینی مبدائی نقض ایدہ جک بر مقابل مبداء بولق قابلدر) بلکہ فکریمزہ حریت ویرمک ، بیلکی مزک اساسلرنی قونترول اتمک صورتیلہ ، اونی کنیشلہ تمک چالیشمقدر . بناء علیہ برپردہ نک بر فکر حاکم اولدینی ، و بر آغزدن چیقارکبی یکنسق تک بر صدا ایشلدیلدیکی زمان دکل ؛ بلکہ اکچوق فکر اختلافی کورولدیکی ، مؤسس قناعتلر آراسنده الک فضلہ مناقشہ لر یاپیلدینی زمان فکری فعالیتک دوغدیغنه حکم ایدیلہ بیلیر .

فکر آنجاق فکر اولق اوزرہ آلملی ؛ اعتقاد ونص حالنہ قلب ایدلہ ملیدر . فلسفی تفکرکون درحال عملہ کچمیلہ . یعنی « چایی کورمہ دن پاچاری صیوامیلہ . » بر فکرک ، علمی اصول واجتماعی « دو قترین » اولارق بویوک بر محیط طرفندن نمسہ نمسی وقبول ایدلہ سی ایچون ، اونک اول امرده آز ویاجوق برزصرہ آراسنده مناقشہ ، تنقید وتمعیق ایدلہ سی لازمدر . عینی فکرک آوروپاده چوق دہا مساعد شرائط داخلندہ بو صفحہ لردن کچمش اولماسی ، مثبت وقطعی بر نتیجہ کبی قبول ایدلہ سی ایچون کافی دکلدر . داها یونان قدیمده حل اولوندینی ظن اولونان مسئلہ لر تکرار آلہ آلینارک ایلک جملہ لردن اعتباراً یکیدن مناقشہ ایدلہ سی و یکیدن تنقید اولونماسہ ایدی ، بوکونکی فلسفی جریانلرک دوغماسنہ امکان اولورمی ایدی ؟

پیغمبرلرلہ فیلسوفلرک فرقی ، بوایکنجیلرک حر و تنقیدی فکری نصی ایمان و اعتقاد حالنہ کثیرمہ ملیری ؛ بر فکری تلقین دکل تکلیف ایتملیدر . تفکر لم حریتک ، و فلسفہ

عنه سنه مستند فكري بر فعاليتك مبدعى اولان بو دورك پيغمبرلره تحملى يوقدر . (حالبوكه بژده هر متفكر آز چوق پيغمبر طوريني طاقينمشدر)

بزم بويوك فلسفي جريانلري نشر و تعميم ايتمكدن زياده، او جريانلري طابيتاجق تدقيق ماهيتنده اثرلر لازمدر . امين بكك « قانت و فلسفه سي » عزت بكك « مليت نظريه لري » طرزنده كي كتابلر چوغالاجق و مملكت افكار عموميه سنده فلسفي مسئلهلره قارشى بر استيناس و بر حاضرلق اويايديريلاجق اولورسه ، آنجاق اوزمان تعميمي فلسفه ايچون بر درجه يه قادار قاره صنفى بولمق قابل اولور . عكس تقديرده بونوع مقالهلر ياتماماً خلقك سويه سنه اينهرك فكري ماهيتنى غيب ايدر ، ياخودده طرز افاده سنده كي بوتون فدا كارلغه رغماً آ كلاشيلامامغه محكوم اولور . بونكله برابر ، صرف تفكر حياتك خارجنده برده عملى حيات واردر . اوروپا مدنيتنه كيرمكده اولديغمز ايچون او مدنيتدن عمل يعنى (اخلاق و اقتصادى) دستورلر آلمغه مجبورر . يالكز شونى اونوتمامالى تزه اخلاق دستورده (تساوى ، نقيضين) اولاماز . بولاجمزم قاعده ، يكديكيرينك ضدى اولان فكرلري ايچنده طوپلايان وهپسنده مشترك اولان بر اساس اولمايدر . اكر اوروپا حياتندن چيقاراجمزم بردرس ، آلاجمزم بر قاعده وارسه بو ، فلان فلسفه دن و يا فلان فكر جريانندن اقتباس ايده جكمزم بر شى دكلدر . بو هانكى فكره سالك اولورسه اولسون هر نوع فلسفه ده ، حق هر معنوى فعاليتده ، هر زمرة وهر مسلكده مشترك اولان ؛ آوروپالى نك فائيتنى ، موقتيتنك سرينى تشكيل ايدن ، اك عمومى بروصفدر .

مملكتده هر صنف انسان ايچون ؛ مبدألرده نه درجه اختلاف اولورسه اولسون هر نوع فكر سالكى ايچون اجتنابى غير قابل و ضرورى اولان بووصف ، بزجه « سيسته ماتيك تفكر » دره سيسته ماتيك دوشونمك ديمك ، مقدماتى نتيجه لرينه مربوط ، باشى صوكنى طوتان و گندى كنديسى نقض اتمه ين ، حياتك ايجابه كوره شكلى ده كيشديرمه ين بر تفكر سلسله سنه مالك اولمق ديمكدر . سيسته ماتيك ياشامق ديمك ، منتظم ، مضبوط بر حياته مالك اواق ؛ زمانى ، قدرتنى ، استعدادينى اسراف اتمه مك ، و بو صورتله كنديسى و اطرافنده كيلر ايچون اك مفيد اولابيله جك بروصعيتده بولمق ديمكدر .

غربلينك اخلاق - بلا واسطه - سيسته ماتيك تفكره مربوطدر . اونك نظرنده زمانك ، ويريلن سوزك قيمتلى اولوشى ؛ باشقه لرينك فكرينه ، ايشنه و سوزينه حرمت ايتك مجبوريتى بو اساسك نتيجه سيدر . او ايستر وظيفه ، ايستر منفعت ، ايستره فعاليت و يا خير اخلاقنه مربوط اولسون بونك اهميتى يوقدر . او هر شيدن اول سيسته ماتيك حركت ايدر . آنجاق ، نيچون بويله يابديغنى ايضاح ايتك ايسته ديكي زمان بو مبداء لردن برينى وضع ايتك لزومنى حس ايدر . غربلينك اقتصادى فعاليتى بوكا باغليدر . بويوك سرمايه لرك ، خارقه ده نييله جك انزلرك ميدانه چيقيما سنده حياتك اسرارلى قدرتنى آرامقندن زياده ؛ اك اوافق جهدينى اسراف اتمه دن ، سنه لرك منتظم و متراكم غيرتشدن اهراملر وجوده كستين سيسته ماتيك مسامحى نك موقعنى كورمليدر . نهايت غربلينك بالذات فكر آبدلرلى سيسته ماتيك تفكر ك نتيجه سيدر . محيط اوزرينه مؤثر اولان ، اطرافنده بر هوا يازاتان يول اوستنده بولونمش و تكرار ايدلمش برسوز دكل ؛ بلكه اسباب و نتيجه يكديكيرينه ربط ايديلهرك بيلكى مركز ادا سئلرندن و شأيتك هر پارچه سندين ايسسراج ايدلمش اولان « حقيقت » لردر .

غریبی ایچون و مملکتک بر چوق منورلری ایچون معلوم اولان بو مطالعه لر، احتمال بویوک
برا کثرت ایچون معلوم دکدر .

یکی تورکیه یی اسکی تورکیه دن تفریق ایدم جک و صفلر بونلر اولمالیدر . آلا تورقه
باشامق و دوشونمکله آوروپالی طرز حیات و طرز تفکرینه مالک اولمق آراسنده نه بویوک آریلق
اولدیغنی آ کلامق ، تلقین مکلفیتنی کندیلرنده کورهن منورلرک وظیفه سیدر . ایشته بونک ایچون
بز اوله دوشونیورزکه مملکتده کی بوتون تعمیمجی نشریاتک مشترکاً بو قناعتی یایماسی و تلقین
ایتمه سی ؛ علمی تدقیقلر و فلسفی مناقشه لر فوقنده ، « بر آغز دن چیقان تک بر صد اکی » بوفکری
یراشدیرمه کله چالیشماسی لازمدر .

علمی ضیا

